

Sikkerhetsdatablad

LIP Limmørtel Grov

Erstatter dato: 01.02.2019

Revisjonsdato: 31.03.2021
Versjon: 4.9.0

AVSNITT 1: Identifikasjon av stoffet/stoffblandingen og av selskapet/foretaket

1.1. Produktidentifikator

Handelsnavn: LIP Limmørtel Grov

Unik Formular Identifikasjon (UFI): DS20-M0AT-U003-077P

1.2. Identifiserte relevante bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som det advares mot

Anbefalte bruksområder: Sammenlimning af blokke, letbeton, klinkerbeton, elementer, fundamentblokke, brøndringe samt skorstenselementer. Vennligst se tekniske datablader for nærmere spesifikasjoner.

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Leverandør

Firma: LIP Norge AS
Adresse: Kanalgate 7
Post nr.: 3263
Sted: Larvik
Land: NORGE
E-post: info@lip.dk
Telefon: +47 33 19 99 16
Faks: +47 33 19 99 17

1.4. Nødtelefonnummer

22 59 13 00 (Giftinformasjonen)

AVSNITT 2: Fareidentifikasjon

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

CLP-klassifisering: Skin Irrit. 2;H315 Eye Dam. 1;H318 STOT SE 3;H335

Viktigste skadevirkninger: Irriterer huden. Gir alvorlig øyeskade. Kan forårsake irritasjon av luftveiene. Meget irriterende for øynene, forårsaker rødme og økt tåreproduksjon. Kan forårsake alvorlige øyeskader. Virker etsende ved blanding.

2.2. Merkingselementer

Piktogrammer

Signalord: Fare

Inneholder

Stoff: Portlandsement;

H-setninger

H315 Irriterer huden.
H318 Gir alvorlig øyeskade.

Sikkerhetsdatablad

LIP Limmørtel Grov

Erstatter dato: 01.02.2019

Revisjonsdato: 31.03.2021
Versjon: 4.9.0

H335 Kan forårsake irritasjon av luftveiene.

P-setninger

P102 Oppbevares utilgjengelig for barn.
P271 Brukes bare utendørs eller i et godt ventilert område.
P280 Benytt vernehansker/vernebriller/ansiktsskjerm.
P305+351+338 VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen.
P310 Kontakt umiddelbart et GIFTINFORMASJONSSENTER/en lege.
P501 Innhold/holder leveres til et kommunalt gjenvinningsanlegg i henhold til nasjonale og lokale bestemmelser.

Supplerende opplysninger

Inneholder et reduserende stoff som reduserer løselig krom VI. Det reduserende stoffet er aktivt når det lagres på et tørt sted i 12 måneder etter angitt pakkedato. Kromatreduksjonen vil avta ved oppbevaring i fuktige omgivelser, f.eks. på byggeplasser. Åpnet emballasje må lukkes tett etter bruk, og produktet bør brukes opp så snart som mulig.

2.3. Andre farer

Produktet inneholder ikke PBT- eller vPvB-stoffer.

AVSNITT 3: Sammensetning/opplysninger om bestanddeler**3.2. Stoffblandinger**

Stoff	CAS Nr	EC-nummer	REACH-reg.nr.	Konsentrasjon	Merknader	CLP-klassifisering
a-kvarts	14808-60-7	238-878-4		45 - 75%	25	
Portlandsement	65997-15-1	266-043-4		20 - 30%		Skin Irrit. 2;H315 Eye Dam. 1;H318 STOT SE 3;H335

Se fullstendige H-setninger under punkt 16.

25 = Ikke respirabelt

AVSNITT 4: Førstehjelpstiltak**4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak**

Innånding: Oppsøk frisk luft, skyll munnen med vann og puss nesen grundig. Oppsøk lege ved vedvarende ubehag.

Svelging: Skyll munnen grundig og drikk 1-2 glass vann i små slurker. Ved svelging må ikke brekning fremkalles. Oppsøk lege omgående.

Hudkontakt: Fjern forurensede klær. Vask huden lenge og grundig med vann. Oppsøk lege ved vedvarende ubehag.

Kontakt med øyne: Åpne øyet godt, fjern eventuelle kontaktlinser og skyll straks med vann (helst øyeglass). Oppsøk lege omgående. Fortsett skyllingen til legen overtar behandlingen.

Generelt: Når lege oppsøkes, må sikkerhetsdatabladet eller etiketten vises.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Innånding av støv virker irriterende på de øvre luftveiene. Virker irriterende på huden, kan medføre rødme. Virker etsende ved blanding. Øyekontakt kan gi dype etseskader, smerter, tåreflod og kramper i øyelokkene. Risiko for alvorlig øyeskade med synstap.

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Symptomatisk behandling. Ingen spesiell, øyeblikkelig behandling er nødvendig.

Sikkerhetsdatablad

LIP Limmørtel Grov

Erstatter dato: 01.02.2019

Revisjonsdato: 31.03.2021
Versjon: 4.9.0

AVSNITT 5: Brannslukkingstiltak

5.1. Slukkingsmidler

Egnede brannslukkingsmidler: Produktet er ikke direkte brennbart. Velg brannslukningsmidler basert på branntypen i omgivelsene.

Ueguede brannslukkingsmidler: Bruk ikke vannstråle siden det kan spre brannen.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Produktet er ikke direkte brennbart. Unngå innånding av damp og røykgass, oppsøk frisk luft.

5.3. Råd til brannmannskaper

Bruk et uavhengig friskluftsapparat med overtrykk sammen med kjemisk vernedrakt bare der personlig kontakt (nærkontakt) er sannsynlig. Hvis det kan gjøres uten fare, fjernes beholdere fra det branntruede området. Unngå innånding av damp og røykgass, oppsøk frisk luft.

AVSNITT 6: Tiltak ved utilsiktet utslipp

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

For ikke-innsatspersonell: Hold deg motvinds/hold avstand fra kilde. Bruk hansker. Ved utilstrekkelig ventilasjon må det brukes åndedrettsvern. Bruk vernebriller.

For innsatspersonell: I tillegg til ovenstående: Kjemikalievernetøy anbefales, tilsvarende NS-EN 943-2.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Søl må ikke tilføres kloakkavløp og/eller overflatevann.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Søl må feies/samles opp for ev. gjenbruk og overføres til egnede avfallsbeholdere. Mindre spill tørkes opp med en fuktig klut.

6.4. Henvisning til andre avsnitt

Se punkt 8 for type verneutstyr. Se punkt 13 for kassering.

AVSNITT 7: Håndtering og lagring

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Produktet må brukes på steder med god ventilasjon. Rennende vann og øyeglass må være tilgjengelige. Vask hendene før pauser og før toalettbesøk, og når arbeidet er slutt.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforeneligheter

Oppbevares forsvarlig, utilgjengelig for barn og ikke sammen med matvarer, dyrefôr, legemidler o.l. Lagres på et tørt og kjølig sted. Må ikke oppbevares sammen med følgende: Syrer/ Aluminium/ Alkalimetaller. Holdbarhetstid: Ca. 12 måneder.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Ingen.

AVSNITT 8: Eksponeringskontroll/personbeskyttelse

8.1. Kontrollparametere

Sikkerhetsdatablad

LIP Limmørtel Grov

Erstatter dato: 01.02.2019

Revisjonsdato: 31.03.2021
Versjon: 4.9.0

Yrkesmessig eksponeringsgrense

Stoffnavn	ppm	mg/m ³	fiber/cm ³	Bemerkninger	Anmerkninger
a-kvarts		0,1		respirabelt støv (verdiene for sjenerende støv må samtidig overholdes)	K
a-kvarts		0,3		totalstøv (verdiene for sjenerende støv må samtidig overholdes)	K
Sjenerende støv		10		Totalstøv. Administrativ norm: Sjenerende støv	
Sjenerende støv		5		Respirabelt støv. Administrativ norm: Sjenerende støv	

K = Kjemikalier som skal betraktes som kreftfremkallende.

Målemetoder: Samsvar med administrative normer kan kontrolleres med yrkeshygieniske målinger på arbeidsplassen.

Rettsgrunnlag: Forskrift om endring i forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet samt smitterisikogrupper for biologiske faktorer (forskrift om tiltaks- og grenseverdier), FOR 2011-12-06 nr 1358. Sist endret ved FOR-2020-07-02-1479.

8.2. Eksponeringskontroll

Egnede tiltak for eksponeringskontroll: Bruk verneutstyr som angitt nedenfor.

Personlig verneutstyr, beskyttelse av øyne/ansikt: Bruk vernebriller/ansiktsskjerm. Øyenvern skal samsvare med EN 166.

Personlig verneutstyr, beskyttelse av hud: Gjennombruddstiden er ikke bestemt for produktet. Skift hansker ofte. Hansker skal samsvare med EN 374. Bruk overtrekksdrakt.

Personlig verneutstyr, åndedrettsvern: Bruk åndedrettsvern med P2-filter ved arbeid i støvete omgivelser. Åndedrettsvern skal samsvare med en av følgende standarder: EN 136/140/145.

Miljøeksponeringstiltak: Det skal sikres at lokale utslippsbestemmelser overholdes.

AVSNITT 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Parameter	Verdi/enhet
Aggregattilstand	Pulver
Farge	Grå
Lukt	Ingen data
Løselighet	Blandbart med følgende: Vann.
Eksplorative egenskaper	Ingen data
Oksidasjonsegenskaper	Ingen data

Parameter	Verdi/enhet	Anmerkninger
pH (bruksferdig oppløsning)	11 - 13	
pH (konsentrat)	Ingen data	
Smeltepunkt	Ingen data	
Frysepunkt	Ingen data	
Startkokepunkt og kokepunktintervall	Ingen data	

Sikkerhetsdatablad

LIP Limmørtel Grov

Erstatter dato: 01.02.2019

Revisjonsdato: 31.03.2021

Versjon: 4.9.0

Flammepunkt	Ingen data	
Fordampningshastighet	Ingen data	
Antennelighet (fast stoff, gass)	Ingen data	
Antennelsesgrenser	Ingen data	
Eksplosjonsgrenser	Ingen data	
Damptrykk	Ingen data	
Damp tetthet	Ingen data	
Relativ tetthet	Ingen data	
Fordelingskoeffisient n-oktanol/vann	Ingen data	
Selvantennelsestemperatur	Ingen data	
Nedbrytningstemperatur	Ingen data	
Viskositet	Ingen data	
Luktterskel	Ingen data	

9.2. Andre opplysninger

Øvrig informasjon: Ingen.

AVSNITT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet

Reagerer med følgende under varmetviking: Syrer. Reagerer med følgende: Aluminium/ Alkalimetaller.

10.2. Kjemisk stabilitet

Produktet er stabilt når det brukes i henhold til leverandørens anvisninger.

10.3. Mulighet for farlige reaksjoner

Ingen kjente.

10.4. Forhold som skal unngås

Unngå kontakt med fuktighet og vann.

10.5. Uforenlige materialer

Syrer/ Aluminium/ Alkalimetaller.

10.6. Farlige nedbrytingsprodukter

Ingen kjente.

AVSNITT 11: Toksikologiske opplysninger

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Akutt toksisitet - oral: Produktet er ikke klassifiseringspliktig. Testdata foreligger ikke.

Akutt toksisitet - dermal: Produktet er ikke klassifiseringspliktig. Testdata foreligger ikke.

Akutt toksisitet - innånding: Produktet er ikke klassifiseringspliktig. Testdata foreligger ikke.

Etsing/hudirritasjon: Virker irriterende på huden, kan medføre rødme. Virker etsende ved blanding.

Alvorlig øyeskade/øyeirritasjon: Meget irriterende for øynene, forårsaker rødme og økt tåreproduksjon. Kan forårsake alvorlige øyeskader. Virker etsende ved blanding.

Åndedrettssensibilisering eller hudsensibilisering: Produktet er ikke klassifiseringspliktig. Testdata foreligger ikke.

Sikkerhetsdatablad

LIP Limmørtel Grov

Erstatter dato: 01.02.2019

Revisjonsdato: 31.03.2021
Versjon: 4.9.0

Kimcellemutagenitet:	Produktet er ikke klassifiseringspliktig. Testdata foreligger ikke.
Kreftfremkallende egenskaper:	Produktet er ikke klassifiseringspliktig. Testdata foreligger ikke.
Skadelig for reproduksjonsevnen:	Produktet er ikke klassifiseringspliktig. Testdata foreligger ikke.
Enkel STOT-eksponering:	Innånding av støv virker irriterende på de øvre luftveiene. Kan ved svelging virke irriterende på slimhinnene i munnen og mage/tarmkanalen. Testdata foreligger ikke.
Gjentatt STOT-eksponering:	Produktet er ikke klassifiseringspliktig. Testdata foreligger ikke.
Skadelig for luftveiene:	Produktet er ikke klassifiseringspliktig. Testdata foreligger ikke.
Andre toksikologiske virkninger:	Ingen kjente.

AVSNITT 12: Økologiske opplysninger

12.1. Giftighet

Produktet er ikke klassifiseringspliktig. Testdata foreligger ikke.

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Ikke-bionedbrytbart.

12.3. Bioakkumuleringsevne

Ingen forventet bioakkumulering.

12.4. Mobilitet i jord

Herder til en fast, ikke-mobil masse.

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

Ingen vurdering påkrevet, da produktet kun inneholder uorganiske stoffer.

12.6. Andre skadevirkninger

Ingen kjente.

AVSNITT 13: Disponering

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Avfallskategori: Unngå utslipp til kloakkavløp eller overflatevann. Samle søl og avfall i lukkede, tette beholdere for kassering i henhold til reglene om behandling af farlig avfall. Avfallet skal deklarerer og leveres til innsamlere og anlegg godkjent for håndtering av farlig avfall.

EAL-kode: Avhenger av bransje og bruk, for eksempel 17 01 06* blandinger eller frasorterte fraksjoner av betong, murstein, takstein og keramikk som inneholder farlige stoffer

Størknet sement er ikke-farlig avfall. Kontakt lokale myndigheter for å få anvisninger om avfallshåndtering. Bruk nedenstående kode for avfallsregistrering.

EAL-kode: Avhenger av bransje og bruk, for eksempel 17 01 07 andre blandinger av betong, murstein, takstein og keramikk enn dem nevnt i 17 01 06

Sikkerhetsdatablad

LIP Limmørtel Grov

Erstatter dato: 01.02.2019

Revisjonsdato: 31.03.2021
Versjon: 4.9.0

Urenset emballasje kasseres via lokale systemer for avfallshåndtering.

AVSNITT 14: Transportopplysninger

14.1. FN-nummer:	Ikke relevant.	14.4. Emballasjegrupper:	Ikke relevant.
14.2. FN-forsendelsesnavn:	Ikke relevant.	14.5. Miljøfarer:	Ikke relevant.
14.3. Transportfareklasse(r):	Ikke relevant.		

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

Ingen.

14.7. Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL og IBC-regelverket

Ikke relevant.

AVSNITT 15: Opplysninger om bestemmelser

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

Spesielle hensyn: Skal bare brukes mens det vannløselige kromatnivået er lavere enn 2 mg/kg tørr sement. Personer under 18 år må ikke bruke eller utsettes for produktet i yrkesmessig sammenheng. Ungdom over 15 år er imidlertid unntatt fra denne regelen hvis produktet inngår som et nødvendig ledd i en utdanning.

Omfattes av:
Forskrift om organisering, ledelse og medvirkning.

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Øvrig informasjon: Vurdering av kjemikaliesikkerhet er ikke utført.

AVSNITT 16: Andre opplysninger

Versjonslogg og angivelse av endringer

Versjon	Revisjonsdato	Ansvarlig	Endringer
4.9.0	31.03.2021	RBE, Bureau Veritas HSE	1,3,8,16
4.8.0	01.02.2019	JRO, Bureau Veritas HSE	1, 2, 3, 8, 11, 12, 15, 16.
4.7.0	11.07.2018	JRO, Bureau Veritas HSE	1, 16.
4.6.0	10.07.2018	JRO, Bureau Veritas HSE	1, 15, 16.
4.5.0	25.10.2016	JRO, Bureau Veritas HSE	1, 15.
4.5.0	23.03.2018	JRO, Bureau Veritas HSE	1-16.

Forkortelser:
PBT: Persistent, Bioaccumulative and Toxic
vPvB: Very Persistent and Very Bioaccumulative
STOT: Specific Target Organ Toxicity
DNEL: Derived No Effect Level
PNEC: Predicted No Effect Concentration

Øvrig informasjon: Dette sikkerhetsdatabladet er utarbeidet for og gjelder utelukkende dette produktet. Det er basert på vår nåværende kunnskap, samt de opplysninger leverandøren har kunnet levere om produktet ved utarbeidelsen. Sikkerhetsdatabladet overholder gjeldende lovgivning for utarbeidelse av sikkerhetsdatablad i henhold til 1907/2006/EF (REACH) med senere

Sikkerhetsdatablad

LIP Limmørtel Grov

Erstatter dato: 01.02.2019

Revisjonsdato: 31.03.2021
Versjon: 4.9.0

endringer.

Råd ifm. opplæring: Grundig kjennskap til dette sikkerhetsdatabladet skal være påkrevd.

Klassifiseringsmetode: Beregning på grunnlag av farene ved de kjente bestanddelene.

Liste over relevante H-setninger

H315 Irriterer huden.
H318 Gir alvorlig øyeskade.
H335 Kan forårsake irritasjon av luftveiene.

Dokumentspråk: NO